

Zygmunt Alfons Florian Prumbs

1903-1953

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1925 r., powstaniec śląski, kapitan żeglugi małej, lieutenant-commander amerykańskiej piechoty morskiej, dziennikarz polonijny.

Urodził się 29 września 1904 w. w Poznaniu¹. Uczęszczał do Gimnazjum im. Marii Magdaleny w Poznaniu. Mając 16 lat przerwał naukę i od 30 czerwca do 25 października 1920 r. walczył w I Powstaniu Śląskim. Po powrocie skończył gimnazjum i w następnym roku, razem z kolegą Bogdanem Gawęckim, zdał egzaminy do Szkoły Morskiej w Tczewie (jego siostra Stefania Prumbs zostanie w 1937 r. żoną młodszego brata Bogdana – Leonarda, absolwenta Politechniki Gdańskiej²).

Odbывał praktykę morską na żaglowcu szkolnym „Lwów”, m.in. wziął udział w rejsie na Morze Śródziemne oraz wyprawie do Brazylii. W drodze powrotnej w listopadzie odbyły się na pokładzie zawody sportowe – i zwyciężył w skoku w dal, w trójskoku i w zapasach. „On też zyskał tytuł mistrza «Lwowa» przed Stanisławem Koską i Zygmuntem Górą”³. Dwa miesiące później, w grudniu 1923 r., załoga i uczniowie przeżyli srogi sztorm, o którym tak m.in. napisał w wydawanym w Tczewie „Żeglarzu Polskim”: „Wtem ogłuszający grzmot i łomot. «Lwów» zatrząsł się jak w ataku febrzy – włosy zjeżyły się nam na głowie – pękł przedni żagiel. Czółgamy się na czworakach z ostatnim wysiłkiem woli naprzód na dziób – ratować, co się jeszcze da i stawić nowy żagiel. Wbijamy się zębami, paznokciami w tańczący pokład. Olbrzymie góry wodne przygniatają nas swym ciężarem, wdychamy chciwie powietrze razem ze słoną wodą. Ze ściśniętymi zębami wykonujemy nasze zadanie”⁴.

Po skończeniu w 1925 r. Szkoły Morskiej wrócił do Poznania – tak przynajmniej wynika ze wspomnień Juliana Rummela, który w stolicy Wielkopolski był w tym czasie prezesem Ligi Morskiej i Rzecznej: „Zwróciło się do mnie kilku młodych ludzi, z Zygmuntem

Prumbsem, urzędnikiem bankowym na czele (absolwent Szkoły Morskiej w Tczewie) z prośbą o wskazówki w sprawie zorganizowania harcerstwa morskiego”⁵.

W 1926 r. zamustrował na brytyjski statek „Kovno”, chodzący na trasie Hull – Gdańsk, a zimą został młodszym wychowawcą w Szkole Morskiej w Tczewie (której dyrekcja starała się pomagać swoim absolwentom),

Zygmunt Prumbs (z prawej), Stanisław Markuszewski z lewej, pośrodku jego brat

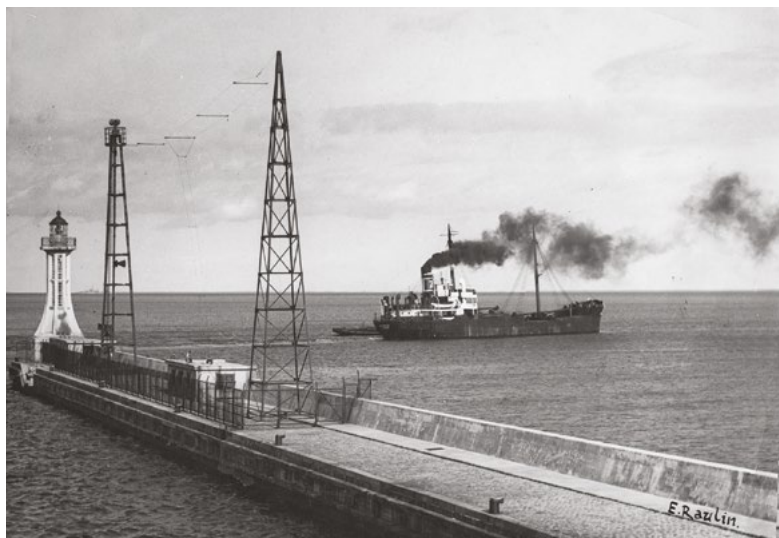
1 AP Poznań, 14955, karta 349: Sigismund Alfons Florian.

2 List prof. Marka Gawęckiego, syna Zygmunta, lekarza, najstarszego z czwórki braci Gawęckich.

3 Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996, s. 82.

4 „Żeglarz Polski” 1926, nr 6.

5 Julian Rummel, *Narodziny żeglugi*, Gdańsk 1980, s. 67.

„Warta”

z kwartalną przerwą w drugiej połowie 1927 r., gdy pływał na statku Żegluga Polskiej „Warta”.

Od listopada 1930 r. do stycznia roku następnego był pilotem w Kapitanacie Portu w Gdyni – do momentu otrzymania angażu w Polskim Transatlantyckim Towarzystwie Okrętowym (późniejszy GAL). Przez dwa lata pływał jako IV oficer, a na „Kościuszcze”

i „Pułaskim” – jako III oficer. W 1933 r. otrzymał dyplom kapitana żegluga małej⁶.

Niedługo potem wyjechał do Stanów Zjednoczonych i w Nowym Jorku został dziennikarzem w największym amerykańskim dzienniku polonijnym „Nowy Świat”, z czasem także członkiem zespołu redakcyjnego. W 1941 r. otrzymał amerykańskie obywatelstwo.

Gdy Japończycy zaatakowali Pearl Harbor, wstąpił ochotniczo do marynarki handlowej Stanów Zjednoczonych. Na początku 1942 r. wziął udział w wyprawie konwojowej do Murmańska jako starszy oficer. Pływał następnie w konwojach atlantyckich, a w 1944 r. uczestniczył w inwazji Normandii.

Przeszedłszy dwumiesięczny kurs został mianowany kapitanem piechoty morskiej i służył jeszcze na Pacyfiku, biorąc udział w wojnie z Japonią.

Po demobilizacji założył w Nowym Jorku przedsiębiorstwo filmowe „Pic Films Inc”, był też organizatorem Polskiego Klubu Artystycznego.

Zmarł 11 maja 1953 r. Został pochowany w Pinelawn, N.Y.⁷

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; Mariusz Borowiak, *Słownik biograficzny wielkopolskich emigrantów, podróżników i ludzi morza*, Nekla 2014; Jerzy Miciński, *Księga statków polskich 1918-1945*, tom 1, Gdańsk 1996; Julian Rummel, *Narodziny żegluga*, Gdańsk 1980; „Żeglarz Polski” 1926, nr 6; „Dziennik Bydgoski” 23.04.1933, nr 94, karty AP Poznań; list prof. Marka Gawęckiego.

⁶ „Dziennik Bydgoski” 23.04.1933, nr 94, s. 4.

⁷ Mariusz Borowiak, *Słownik biograficzny wielkopolskich emigrantów, podróżników i ludzi morza*, Nekla 2014, s. 192-193.